

LIBRIS

We know

Adrian MARCU s-a născut în 30 septembrie 1973 în Caransebeș. În anul 1996 a absolvit Facultatea de Jurnalistică și Comunicare, iar în anul 2010, Facultatea de Sociologie la Universitatea de Vest din Timișoara.

Din anul 2009 este doctor în sociologia istoriei și șeful Disciplinei de Filosofie din cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara.

În perioada 1998-2016 a fost realizator și moderator al unor emisiuni de televiziune la Analog TV, Realitatea TV Timișoara, TVT 89 și Digi TV.

Din anul 2015 este fondatorul și directorul săptămânalului „Banatul Azi” și al site-ului online cu același nume. Semnează eseuri, articole, editoriale, dar și povestiri în săptămânalul regional „Banatul Azi” și în alte publicații culturale.

Este autorul volumelor de publicistică *Sfârșit de Capitol* (2001) și *Ilegaliști în catedrală* (2005).

În 2022 a publicat la Editura Cartier volumul de povestiri *Singurătățile unei femei frumoase*.

Adrian
Marcu

MĂȘTILE
TIMPULUI

Roman

ROTONDA
CARTIER

Cuprins

<i>Capitolul 1</i>	Frica	9
<i>Capitolul 2</i>	Masca trecutului	12
<i>Capitolul 3</i>	Omul care ura pe toată lumea	15
<i>Capitolul 4</i>	Un caz dintr-o noapte fără sfârșit	20
<i>Capitolul 5</i>	Datoria trebuie plătită	24
<i>Capitolul 6</i>	O voce caldă și lipsită de sarcasm	28
<i>Capitolul 7</i>	Apariția fantomei	33
<i>Capitolul 8</i>	O femeie mai tânără decât veacul	38
<i>Capitolul 9</i>	Noaptea în care Ceaușescu își rostea discursurile într-un bar	43
<i>Capitolul 10</i>	O iubire într-o noapte de iarnă	47
<i>Capitolul 11</i>	Căutând femeia	51
<i>Capitolul 12</i>	Verdele din ochii ei	56
<i>Capitolul 13</i>	Un dialog neprotocolar	61
<i>Capitolul 14</i>	Melchior, Baltazar și Gaspar aduc vestea minunată	65
<i>Capitolul 15</i>	De ce dispare, pe nesimțite, o mare iubire?	70
<i>Capitolul 16</i>	Moartea are gust de răzbunare	75
<i>Capitolul 17</i>	Cum începe trecutul să te ajungă din urmă	79
<i>Capitolul 18</i>	Dumnezeu își râde în barbă atunci când ne plănuiim viitorul	83
<i>Capitolul 19</i>	Când devii, cu adevărat, liber?	86
<i>Capitolul 20</i>	În mijlocul vulcanului	89
<i>Capitolul 21</i>	Un castel și o blondă platinată	93

<i>Capitolul 22</i>	O voce care mi-a vorbit din Rai	97
<i>Capitolul 23</i>	O piesă de teatru și memoria care nu ne dă pace	101
<i>Capitolul 24</i>	Niciodată să nu spui niciodată	104
<i>Capitolul 25</i>	Știe cineva cum se va sfârși povestea?	107
<i>Capitolul 26</i>	Ghemul minciunilor începe să se deșire	110
<i>Capitolul 27</i>	Un vis care părea să nu se mai sfârșească	114
<i>Capitolul 28</i>	Banii nu au miros și nici trecut	117
<i>Capitolul 29</i>	Orașul sfinților	120
<i>Capitolul 30</i>	O femeie aparent vulnerabilă	124
<i>Capitolul 31</i>	O întâlnire cât o felie de viață	128
<i>Capitolul 32</i>	Amintirea care bântuie suflete și locuri	131
<i>Capitolul 33</i>	Cum ai prefera să re trăiești trecutul	135
<i>Capitolul 34</i>	Justiția se face în ceruri	138
<i>Capitolul 35</i>	Răul e vânare de vânt	141
<i>Capitolul 36</i>	Abisul	144
<i>Capitolul 37</i>	Terapie	147
<i>Capitolul 38</i>	Loreta se întoarce	150
<i>Capitolul 39</i>	Care este locul potrivit pentru „acasă?”	153
<i>Capitolul 40</i>	Măștile timpului	156

Frica

Afară ploua cu găleata și parcă se întunecase în miezul zilei, dar tot l-am putut vedea în șirul acela de oameni, toți foarte bătrâni, la fel ca el, altminteri, târându-se pur și simplu pe culoarul de ieșire din cimitir. Nu se gărbovise, în pofida anilor pe care îi purta în spate, ba chiar așa spune că arăta cu cel puțin zece ani mai tânăr decât era de fapt. Cum nu mă putea vedea, din locul în care eram, l-am urmărit cu privirea tot acel timp, până în clipa în care a părăsit cimitirul după zidul căruia îl aștepta o mașină de culoare neagră, o limuzină germană extrem de scumpă.

Înainte de a ieși pe poarta de fier, larg deschisă, s-a oprit, preț de vreo două minute, a dat mâna cu un bărbat de vârsta lui, probabil un fost judecător și acesta, schimbând puține cuvinte cu el. Îmi amintesc că interlocutorul său s-a aplecat de spate înaintea lui, salutându-l ceremonios atât la începutul, cât și la sfârșitul dialogului. L-am urmărit apoi până aproape de automobilul ce-l aștepta și cred că atunci m-a zărit, pentru că pe fața lui alungită, cu maxilare proeminente și buze groase, i-a apărut un rictus ce exprima, deopotrivă, uimire și neplăcere. Sau poate că asta a fost senzația mea în momentul acela, neplăcut și pentru mine, pentru că ultimul lucru pe care mi l-aș fi dorit atunci a fost să mă vadă, să mă recunoască. Nu m-a privit mai mult de câteva secunde, dar am știut, fixându-l, la rândul meu, cu privirea, că ochii săi mari, negri, injectați parcă cu o substanță otrăvită, voiau să-mi spună: „Atenție băiete, te-am zărit, știu că ești pe urmele mele!”

LIBRIS | We know books

Cuprins de o ură la fel de adâncă ca a lui, am continuat să-l privesc chiar și în momentul când, scârbit de faptul că mă întâlnește, a trântit cu putere portiera masivului automobil. Prin geamul pe care șiroiau stropi mari de ploaie, am văzut cum ochii săi răi și întunecați erau îndreptați tot către mine, și abia în clipa aceea am simțit o stare de liniște și beatitudine, da, chiar așa!, pe care le mai exersasem doar de câteva ori de-a lungul vieții mele. Sentimentul era unul limpede, cât se poate de evident: și lui îi era frică de mine.

Pe drumul spre casă, uitând până și de ploaia sâcăitoare care mă udase până la piele, primul meu gând a fost că, iată, îl găsisem în cele din urmă. Nu murise și nici măcar nu dispăruse într-o țară străină, acolo unde nimeni, nicio autoritate, nu ar fi fost dispus să dea de urma sa vreodată, așa cum mi-au tot spus sursele mele din tot felul de sfere ale fostei puteri politice, cât și din cele actuale, unde încă mai avea destui prieteni care continuau să-l protejeze.

Era deja întuneric când am intrat în locuința mea temporară din marele oraș de câmpie, un apartament spațios, cu trei camere mari și cu o bucătărie imensă, care ne aștepta parcă pe toți trei, pe soția mea, pe fiul meu și pe mine, să ne așezăm la masă, să gustăm din cina abia pregătită de Ioana, așa cum țin minte că se petreceau lucrurile, în fiecare seară din acea viață caldă, blândă și fericită, dar care nu mai exista de atât de multă vreme decât în ceața densă și cenușie a amintirilor mele. Cum vraja refuza să dispară pur și simplu, m-am așezat la masa din bucătărie și, în timp ce turnam două degete de vin în pahar, am auzit-o pe Ioana, vocea ei venind de undeva de pe holul cuprins de întuneric, spunându-ne să ne așezăm la masă.

„Haideți, iubiiților, în seara asta vom gusta un somn gătit la cuptor. Sper să vă placă mult, să știți că m-am chinuit destul cu el, să pun toate mirodeniile necesare ca să vă bucurați de o masă bună!”

Am văzut apoi silueta longilină a băiatului meu apropiindu-se de noi, sărutându-și mama și îmbrățișându-mă apoi și pe mine, ca atunci când, puști fiind, îl luam de la terenul de fotbal, tot seara, și ținea să mă anunțe, emoționat, că fusese, din nou, cel mai bun de pe teren.

Când m-am uitat la ceas, am văzut că trecuse de miezul nopții, așa încât am făcut un efort să-mi desprind capul de pe masa de bucătărie și m-am îndreptat, cu mersul unui om zdruncinat de băutură, spre dormitorul adâncit în beznă. N-am mai avut timp să văd mesajul trimis prin intermediul telefonului de amicul meu, procurorul care avusese în lucru o veșnicie dosarul, dar poate că asta a fost bine, pentru că, altfel, ar fi urmat o altă noapte albă...

Masca trecutului

În clipa în care am pătruns în biroul său nu foarte spațios, în pofida funcției importante pe care o avea în procuratura locală, Vlad mi-a întins mâna și m-a invitat să iau loc pe fotoliul din fața masei de lucru, unde își întindea destul de des picioarele, mai ales când era foarte obosit. Chipul creol și trupul bine lucrat în anii în care făcuse sport de performanță produceau o bună impresie chiar și unui bărbat oarecare. Femeile îl adorau, iar lucrul acesta îl știam de multă vreme, ca să nu mai spun că îl invidiam al naibii de mult din cauza asta. De altfel, soția i-a cerut divorțul cu doi ani în urmă, după ce a aflat că trăia cu fata șefului său ierarhic.

— Ei bine, acum știi că vechea ta cunoștință trăiește bine-merși, chiar aici, în orașul viselor noastre. Prin urmare, ți-a folosit informația mea, l-ai întâlnit în locul unde ajungem la final cu toții, mai devreme sau mai târziu.

— Da, și îți mulțumesc pentru pont. Se vede că ai amici destoinici acolo unde trebuie... Apropo, de data asta au fost cei de la „externe”? Știi că a lucrat și pentru ei, imediat după ieșirea din scenă a celor din vechea gardă. Îți amintești de scandalul de la Viena, din '94 parcă? O poveste prăfuită, legată de niște vase scufundate, ce transportau mărfuri fictive prin Oceanul Indian, în care erau implicați și băieții noștri, sub acoperire, firește. „Afacerea Lucona” se numea, iar la vârful ei era austriacul Udo Proksch, un măscărici care lucrase pentru Moscova după război, apoi a devenit regele vieții de noapte din Viena. Judecătorul a fost trimis atunci, urgent, alături de alți ofițeri

de la SIE, cu misiunea să mai reducă din daunele de imagine produse noului regim de la București de toată această poveste orchestrată de Securitate la finele anilor '70. Bănuiesc că știi speța, dragă Vlad...

— O cunosc, dar trebuie să-ți mai tai din elanul povestirii, la care văd că te pricepi al dracului de bine de la o vreme. Amicul nostru a fost acolo unde spui, doar că nu a avut nimic de-a face cu „Lucona”. Pe atunci, tocmai pentru a-și șterge urmele și faptele de arme din deceniile comuniste, activa în avocatură. Activa e un fel de-a spune, el era doar șeful și proprietarul unei cunoscute case de avocatură din oraș, „Tudor și Asociații”. Iar oamenii președintelui, cu care se cunoscuse bine pe vremea când acesta a condus organizația de partid locală, l-au sfătuit pe Iliescu să-l folosească pe el pentru a lămurii și, mai ales, pentru a descâlci o altă afacere a regimului abia prăbușit, care explodase în presa elvețiană. Firește, era vorba de bani mulți, niște zeci de milioane de dolari, dosite într-o bancă din Berna, despre care noul regim se făcea că nu știe nimic. Îți închipui că se așteptau să-i pescuiască totuși careva din anturajul puterii, la momentul oportun. Necazul pentru ei a fost că fata unuia dintre cei implicați, alături de ai noștri, în asocierea cu pricina a revendicat o parte din bani, o nimica toată, vreo zece milioane de dolari. Tatăl ei, un medic elvețian reputat, tocmai murise după o noapte de amor frenetic cu o tinerică superbă într-un apartament de lux de care cei din familie habar nu aveau că există. Nu cred că ar trebui să-ți detaliez cine era și, mai cu seamă, de unde venea fata care l-a trimis pe lumea cealaltă pe medicul sexagenar...

— Frumos! Recunosc că partea asta de istorie nu o știam. Dar, pentru că tot m-ai incitat cu firul poveștii, apropo, să știi că ești un ficționar chiar mai bun decât mine, ai harul detaliilor, fără ironie, n-ar strica să mă lămurești cum s-a descurcat bă-

trânul nostru în Elveția. A ieșit pe plus, mă gândesc, câtă vreme de atunci încolo cariera lui a renăscut ca-n basme!

— Așa zic și eu, pentru că, la nici un an după finalizarea dosarului helvetic, a redevenit judecător cu acte în regulă, ba chiar a fost numit președintele Tribunalului din oraș. Iar toate dosarele lui au fost închise peste noapte, atât cel care te frământă pe tine, cel cu fata moartă, cât și cele privind implicarea în crimele de la sfârșitul lui 1989.

Pentru o bună bucată de timp nu am făcut altceva decât să privesc prin geamul biroului său cum ceața și întunericul de noiembrie se insinuau adânc în atmosferă, păstrându-ne pe amândoi într-o stare de letargie incontrollabilă, ca și când am fi fost prinși într-o pânză de păianjen uriaș, care ne făcea prizonierii unei vaste neputințe.

Vlad s-a trezit primul din năuceală și a schițat un zâmbet menit să ne încurajeze pe amândoi.

— Acum ai idee în ce te-ai băgat, jurnalistule, dar cred că o vom scoate cumva la capăt.

Mi-a întins afabil mâna, mi-a urat noapte bună, iar în clipa în care mă pregăteam să ies pe ușă am auzit vocea lui stenică rostind:

— Le datorăm acelei fetițe, cât și celorlalți oameni tineri, bărbați și femei, încercarea de a merge până la final cu dosarul. Barem atât mai putem face pentru ei și pentru familiile lor, după o veșnicie de când le-au fost scurtate viețile pe acest pământ.

Omul care ura pe toată lumea

Ploaia nu încetase când automobilul de culoare neagră a oprit în fața porții masive, din fier forjat de bună calitate. Judecătorul a ieșit cu dificultate din mașină, apoi corpul său uriaș, măsurând peste un metru și nouăzeci de centimetri, s-a îndreptat, cu pași nesiguri, spre locuința vopsită în gri sedef din cartierul vechi și exclusivist al orașului capitală de provincie.

Deși șoferul s-a repezit să-i deschidă ușa de la intrare, i-a făcut un semn brutal, tăind aerul cu brațul drept, că nu mai are nevoie de el. Cu toate că afară era întuneric și un frig pătrunzător, primul lucru pe care l-a făcut bătrânul a fost să deschidă toate geamurile din camera de zi a vilei. Suferea, în ultima vreme, de o boală de plămâni asemănătoare cu astmul, care îl făcea să răsuflă greu și sacadat. În tinerețe, pe când împărțea dreptatea în regimul totalitar, obișnuia să fumeze, din cauza spaimelor de tot felul și a stresului exercitat de șefii săi ierarhici, până la două pachete de țigări zilnic. Primul infarct l-a avut cu o lună înainte de a împlini 45 de ani, dar a scăpat ușor, grație faptului fericit că, în timp ce judeca dosarul unor medici suspectați de corupție, imediat după ce i s-a făcut rău, cel care l-a salvat de la moarte a fost un doctor cardiolog. Acesta a sărit primul din boxa acuzaților și l-a resuscitat vreme de câteva minute, reușind să-l readucă la viață.

La scurtă vreme după ce a ieșit din spital, restabilit complet, nu s-a sfiit să pronunțe sentința prin care i-a trimis pe cei patru doctori, acuzați că au luat mită de la pacienți, la închisoare.

Printre cei patru se afla și cardiologul care l-a salvat de la o moarte sigură, cu o lună în urmă. Când orologiul din lemn masiv, încrustat cu inserții aurite, a bătut ora 22, a stins toate luminile din casă și s-a dus la culcare. Nu înainte însă de a privi, încă o dată, cu nemulțumire și dezgust, citația primită cu două zile în urmă de la procurorul general al orașului, care îl invita la audieri într-un caz pe care îl judecase cu aproape treizeci de ani în urmă.

— Spuneți-mi, e o treabă care mă frământă din clipa în care mi-ați relatat cazul doctorilor! Când a avut loc procesul lor, pe la mijlocul anilor '80, nu-i așa? De ce i-ați pedepsit în felul acela extrem, aruncându-i în pușcărie câțiva ani buni. Știați foarte bine că așa funcționa și atunci, cumva la fel ca azi, sistemul medical. Toată lumea oferea medicilor câte ceva, o mică atenție. Chiar și cei mai săraci o făceau pentru a fi împăcați cu gândul că medicii se vor ocupa așa cum trebuie de ei. Mai cu seamă atunci, la finalul dictaturii, totul funcționa jalnic în țară, nu mai găseai aproape nimic de cumpărat prin magazine, era îngrozitor de greu pentru cei mai mulți dintre noi să trăiască decent. Devenisem niște animale în galantarul unui regim politic oribil din toate punctele de vedere. Și atunci, de ce i-ai pedepsit pe doctori cu o asemenea determinare? Cum ai putut să-l arunci în pușcărie pe omul care te-a salvat de la moarte, pe bietul cardiolog?

A fost prima oară, de la începutul interogatoriului, când a ales, cu bună știință, să-i vorbească la persoana a doua singular. Nu era doar furia la mijloc, ci mai ales dorința de a-l scoate pe fostul om al legii din sărite. Era și o amenințare limpede și hotărâtă că, de astă dată, puterea era la el, nicidecum la bătrânul trufaș și nepăsător din încăpere.

Judecătorul s-a mărginit să-l privească, fără să scoată o vorbă, timp îndelungat. La început a fost tentat să creadă că nici

măcar nu-l auzise. Continua să nu spună nimic, ci doar să-l contemple, la fel cum se întâmplă cu un obiect, cu un tablou atârnat pe un perete. În rest, era invizibil pentru el.

— Domnule procuror, chiar nu știi cum funcționau lucrurile pe atunci? Îmi dau seama că erai un adolescent în anii aceia, dar, din câte rețin, tatăl dumitale a fost tot procuror. În acele vremuri... Nu cred că ți-a ascuns faptul că se petreceau și unele abuzuri în sistemul politic și judiciar al epocii. Sunt convins că a făcut-o, măcar pentru a te face să înțelegi că nu era indicat să pui prea multe întrebări, în familie, în intimitatea casei voastre.

Postul judecător i-a vorbit calm și sigur pe sine, însă nu l-a urmărit cu privirea altfel decât înainte. Senzația că rămăsese un element de decor oarecare nu dispăruse.

— Am priceput devreme cum stăteau lucrurile în anii respectivi, vă sigur. Unele fapte mizerabile comise de oamenii legii le-am aflat chiar de la tata. Nu se sfia să ni le relateze. Acum știu că o făcea tocmai ca să-și ușureze sufletul. De altfel, spre deosebire de dumneavoastră, el suferea foarte mult atunci când i se cerea de către șefii partidului să pedepsească oameni nevinovați. A făcut-o de câteva ori, e adevărat, dar, mai târziu, precum știți foarte bine, a cerut să fie mutat definitiv din procuratură, alegând avocatura. Ceea ce dumneavoastră nu v-ați gândit niciodată nici înainte, nici mai târziu să faceți. Dinpotrivă, v-a plăcut să fiți omul tuturor regimurilor, brațul lor înarmat, mai aproape de adevăr.

A simțit imediat cum trupul masiv al bărbatului a făcut o piruetă de om tânăr, făcând să trosnească, efectiv, cu apăsarea celor peste o sută de kilograme ale sale, scaunul pe care ședea. Era atât de aproape de el, încât i-a simțit răsuflarea acră, de om în vârstă, în nas și în gură, și s-a abținut cu greu să nu vomite.

Schimonosit de ură, a început să urle la el exact așa cum obișnuia să facă în perioada în care deținea o putere îngrozitor